

Naročnino in raznanih s prajem upravništvo, Gorica Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14. po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: J. Vimpolšek v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

„Mont“ — pupilarno varen.

„Soča“ se je zopet strupeno zaglala v goriško hranilnico „Mont“. Najbolj jo pa peče, da vživa ta zavod splošno zaupanje pri ljudstvu, in da je edini v deželi, pri katerem se sme naglagati denar mladoletnikov. Zato si stavi v namen, izpodkoptati njegov ugled. Zakaj pač? Ali hoče morda stem opomoči kake suši v liberalnih denarnih zavodih? V javnost je vrgla dve — po svoji navadi povsem neutemeljeni trditvi, oziroma osumničenji in to v obliki vprašanj, kojih namen vsakdo lahko otipa. Vprašuje, kam je šel tisti dobiček zadnjih 10 let v znesku 600.000 K, ali se ni morda v uporabil mesto v dobrodelne namene v politične svrhe, ter trdi, da „Mont“ ne nudi hranilnim vlogam pupilarne varnosti.

Mi „Soči“, kakor smo že izjavili, ne bodemo odgovarjali, ker je slepa in gluha za resnico. Te vrstice so namenjene javnosti, da se sama prepriča, kako podlo je zaletavanje „Soče“ v denarni zavod „Mont“, ki dela čast naši deželi in ki ga čišajo vsi poštenjaki.

Kaj je s čistim dobičkom?

Da ne bode tedaj čislano občinstvo menilo, da se dogajajo kake nepravilnosti pri Montu si usojamo stvar v kolikor je nam znana povsem objektivno v naslednjem pojasniti:

1. Mont ima po svojem prvem potetu značaj ustanove. Volja ustanovnika pa je, da se polaga javen račun le o denarnem prometu zavoda ne pa tudi o podrobnih razdelitvi čistega dobička v dobrodelne namene. To zadnje opravilo je izročil ustanovnik sam edino-le vsakočasnemu nadškofu goriškemu. O resničnosti tega se lahko vsakdo pri vodstvu Monta prepriča. Naj tedaj „Soča“ ne zahteva, da bi se ustanovna določila kršila.

2. Ni pa res, kar trdi „Soča“, da se čisti dobiček razdeljuje brez vsakega nadzorstva. Ustanovnik je poveril to službo patronu zavoda, kateri je najbližji sorodnik iz njegove rodbine. Poleg tega pazi vlada, kot nadzorovalna oblast vseh ustanov, da se ustanovne določbe natanjko izpolnjujejo. In če opravljajo rešeni posel take osebe in pri takem nadzorstvu, se pač ni treba bati, da bi se čisti dobiček ne porabil v določeni namen.

3. Nad vse zlobno je pa sumničnje „Soče“, da kuratorij uporablja ta denar v politične namene. Že pred letom dni je bilo v listih obljubljeno, da dobi za vsak vinar, o katerem kdo dokaže, da ga je kuratorij uporabil v politične namene tisoč kron. „Soča“ je nato svoje dokaze vtaknila v žep in modro obmolnila. Sedaj pa zopet pogreva, česar ni mogla prej dokazati. Naša stranka — to izjavljamo slovesno — ni prejela niti novčiča od Monta v politične namene, in liberalna stranka menda tudi ne. Kar smo imeli in imamo, smo sami nabrali.

4. Vemo pa gotovo, da se nahajajo izkazi o vseh v dobrodelne namene podeljenih darov v rokah kuratorija. Trume revežev in kup prošenj, ki se obračajo skoro vsak dan do kuratorija, glasno pričajo, kam gre Montov denar!

O računih zavoda.

Glede tendencioznega članka, objavljenega v „Soči“ dne 18. marca t. l. št. 32 z napisom „Hranilnica Mont pupilarni zavod?“ usojamo se zadevo v naslednjem pojasniti.

Da pa ne bode kdo mislil, da navajamo mnenje le kakega lajka v finančnih stvareh, zato se hočemo sklicevati na sodbo strokovnega lista, ki je prvo renomirano glasilo v mednarodnih hranilničnih zadevah. List nosi ime: „Oesterreichisch-ung. Sparkassen-Zeitung, erstes ausschliessliches Organ für internationales Sparkassenwesen“.

Primerjati hočemo neutemeljene „Sočine“ trditve s sodbo pravih strokovnjakov.

„Soča“ v svojem članku nepovoljno kritikuje sestavo Montovega računa za l. 1907. Pravi namreč: „Ustanovno glavnico so postavili l. 1906 v znižanem znesku 292.397 K. V naslednjem l. 1907 pa je temeljna glavnica nakrat narastla na 329.320 K, ne da je v računih le sled označena, kako se je to zgodilo.“

Potrudili smo se, da smo pregledali sporočila računov, in smo našli v njih jasen odgovor. Znano je dalje, da se je moralo staro poslojje zastavljalnice podreti in novo sezidati.

Leta 1906 se je v resnici, kakor razvidno iz zaključka računa za to leto, vračunalo vse v istem letu narastelavbin-

ske stroške na breme ustanovne glavnice. To je pa bilo skoro gotovo le provizorično, ker se leta 1906 ni bilo delo še dokončalo. Še le leta 1907 so se likvidirali vsi izdatki prizidanja, na kar se je napravil posebni račun, ki je v bilanci med dolgovino kot pasivna postavka označena. To se povzame iz bilance za 1906 in 1907. Radi tega je l. 1906 ustanovna temeljna glavnica padla na 293.397 K, in zopet zrastle l. 1907, odštevisi od svote prejšnjih let (394.098 K 17 v) vrednost starega podjetja poslojja tako, da je sedanje stanje temeljne glavnice 329.320 71 K. O sestavi računa piše pa gori omenjeni strokovni list „Oesterr.-ung. Sparkassen-Zeitung“, v svoji številki 41., ki je izšla dne 10. oktobra 1908 tako-le:

„Pripomnjeno bodi, da zavid podaje izvrstno račune in da je rač. sklep za l. 1907 zelo natančno pojašnjen.“ („Es sei bemerkt, dass die Anstalt trefflich Rechnung legt, und den Rechnungsabschluss pro 1907 mit überaus detaillierten Erläuterungen ausgestattet hat.“)

Kako se tedaj sodba strokovnjaka razlikuje od „Sočinega“ zavijanja!

O zalogu za kurzne izgube.

Dalje odreka „Soča“ izkazanemu zalogu za kurzne izgube pravo reelno podlago. Piše namreč: „Kakor je padla v zadnjih desetih letih temeljna glavnica, tako in še hujše je padla posebna rezerva in sicer od 340.112 K na 240.724 K torej za celih 100.000 K.“

V l. 1907 so prodali za 655.590 K papirjev, a kurzna izguba je znašala 55.000 kron.

Torej „Soča“ se zgraža nad to strašno izgubo.

Poglejmo pa, kaj pravi o isti kurzni izgubi Monta strokovni list Oester. ung. „Sparkassen-Zeitung“:

Ta zguba je le v knjigah, ako bi se po sedanjem kurzu vrednostne listine računale, tedaj bi izgubil navedeni primanklejj popolnoma ali bi se vsaj na malenkost znižal.“

Zakaj je hranilnica „Mont“ pupilarno varna?

Preidemo k glavni točki „Sočinega“ članka, pri kateri se vidi vsa gola nevednost v finančnih zadevah. Članar kaže, da ne pozna niti najelementarnejše podlage vsake hranilnice.

Da hranilne vloge na Montu niso pupilarno gotove, tako le dokazuje:

Mont je imel koncem l. 1907 K 20, 522. 691 K hranilnih vlog, v varnost teh vlog pa je edino le splošna rezerva. Ta znaša koncem l. 1907 K 257. 155; zato zaključuje dobesedno: „Splošna rezerva edina je tu v varnost hranilnih vlog... Ta pa je ničarija za K 20, 522. 691 K hranilnih vlog. Saj to Montovo imetje krije komaj 1 1/4 % vseh hranilnih vlog... kar je toliko kot — nič. Odkod torej pupilarna varnost Monta?!”

Otroče je zaziranje člankarja, da le kar ima hranilnica v gotovini, v žepu, daje vlogam varnost. Mar bi moral imeti Mont vseh 20 milijonov 522.691 K skritih v skrinji in bi jih za božjo voljo ne smel plodonosno naložiti, tako nekako, kakor so skrivale svoj čas stare ženice svoje groše na dno skrinje, le da bi se denar ne zgubil? — Drugim posoditi Bog ne daj, ni varno!

Se ve — ko bi to nad vse omejeno načelo obveljalo, potem bi treba zapreti kar vse posojilnice in hranilnice, in dosledno bi se moralo to zgoditi s „Trgovsko zadrugo“ in „Ljudsko posojilnico“. Pa šalo na stran! Konstatiramo le, od vseh razven „Soče“ priznано resnico, ki spodbuje vso podlago „Sočinim“ izvajanjim:

1. Splošna rezerva ni edina, ki krije varnost hranilnim vlogam;

2. sploh rečeno, rezerva ne služi v prvi vrsti v varnost vlog, ampak v pokritje morebitnih izgub pri posojilih.

To je razvidno iz sledečega državnega navodila „o snovanju, uredbi in nadzoru“ hranilnic z dne 2. sept. 1844, objavljenega v 72. zvezku Pr. zak. zb. št. 123:

„§ 12. Prebitek, ki se ga dobi iz obrestonosno naloženih vlog po odbitku obresti, katere tičejo tem vlogam, in po odbitku upravnih stroškov, se steka v rezervni zalog. Ta rezervni zalog je namenjen za kritje pri zgubah hranilničnih fondov. Če doseže ta zalog še večjo svoto, se sme s privoljenjem vlade primeren del vporabiti v dobrodelne namene.“ (Glej ministrsko odločbo z dne 20. nov. 1860, št. 33.803.)

To dovoljenje pa vživa Mont kot od države potrjena ustanova, katera natančno določa, koliko gre vsako leto v rezervo, koliko v dobrodelne namene.

vsaki dan našo državo 5 milijonov kron. Nikakor ni misliti, da bi vlada posegla po privatnem imetju ljudstva in tudi v najhujšem slučaju bi se to ne zgodilo, kajti vlada ima v slučaju, da ji zmanjka v državnih blagajnah denar, še druge neizčrpne vire dohodkom, tako n. pr. davki, v najhujšem slučaju prisilno posojilo. Izključeno je torej popolnoma za slučaj vojne, da bi vlada posegla po hranilnih vlogah zasebnikov.

V slučaju vojske pa bi bilo res neupametno jemati denar iz denarnih zavodov, kjer je najvarneje shranjen, kajti gotovo je, da bi se klatili tatovi po raznih krajih, ki bi svojo „obrt“ izvrševali z vso svojo pretkanostjo. V denarnih zavodih tatvine pa niso tako lahke, kakor na domu zasebnikov. Tudi se ne izplača hranilna vloga nobenemu, kdor se ne izkaže s hranilno knjižico lastnikovo. — V večjo varnost svoje shranjene vloge v posojilnici naj pustijo svojo knjižico pri denarnih zavodih vinkulirati, t. j., da denarni zavod ne sme izplačati shranjene svote nobenemu kakor samo njemu. Če bi prišel kdo drugi z njegovo knjižico po denar, se ga lahko izroči sodišču.

Torej nobenega strahu, tudi če bo vojna. Navedemo le en slučaj, ki se je te dni zgodil v Trstu, ko je neka ženska iz strahu pred vojsko dvignila svoj shranjen denar iz neke tržniške banke. Kmalu potem, ko je denar dvignila se jo prijokala na tržaško policijo, da je denar sgrabila.

Napisali smo te vrstice, da se ne bo naše ljudstva po brezvestnih sleparjih, ki širijo take govorice begalo. Naše ljudstvo naj le boče brez strahu in naj nadalje skrbno varčuje in naj pridno nalaga svoje prihranjene novce v domače denarne zavode, ki so povsem varni pred vojsko in še bolj pred našo vlado, katera se nikdar ne polasti zasebnega imetja svojih državljanov.

Politična zaslepljenost.

Pruski kralj Viljem I. je hotel leta 1866. po zmagi pri Kraljem Gradcu anektirati severni del Češkega in avstrijsko Šlezijo. Bismarck je to svojemu kralju edločno odsvetoval, ker so te pokrajine pretežno slovanske in katoliške in ker je imela Prusija že s svojimi katoličani in Poljaki dovolj opraviti. Od tedaj je preteklo že 42 let in tudi še dandanes so

avstrijski Slovani in katoličani glavna zapreka velenemških težnj in aspiracij.

Dokler eksistirajo Čehi in Slovenci, je Nemčiji zaprta pot do Adrije; zato je ohranitev teh dveh narodov in ojačenje katoliškega elementa za obstoj Avstrije eminentne važnosti. Koliko se je grešilo v tem pogledu, je znano, in tudi prihodnje ljudsko štetje nam pokaže, kako žsga mevske voje, na kateri sedi. —

Med vsemi nemškimi društvi, ki skušajo glavno zapreko nemške poplave odstraniti, deluje najuspešnejše društvo „Südmark“. Podprto tudi z nemškimi markami, kupuje v slovenskih krajih posestva in naseljuje na njih najrajši nemške protestante. Tako združuje „Südmark“ germanizacijo z gibanjem „Los von Rom“. Podružnico te agresivne „Südmarke“ imamo tudi v Gorici. In kdo so njeni voditelji in najagilnejši člani? Med njimi so tudi c. kr. mežje in srednješolski c. kr. profesorji a. dr. Leon Hornung... Ali so merodajni faktorji, ki bi morali skrbeti za državne in dinastične interese, alepi in gluhi?

Ali bo vojska?

Sodeč po izjavi ministerskega predsednika barona Bienertha, katero prinašamo na drugem mestu v poročilu o državnem zboru in sicer v poročilu o pondeljki seji poslanske zbornice in sodeč tudi po najnovejših poročilih raznih ponavadi še precej dobro informiranih listov, smemo torej še vedno upati, da se spor med Avstrijo in Srbijo čeravno je postal zadnje dni skrajno napet, vendarle poleže in da pride mogoče še v najbližjih dneh do kakega sporazuma. So pa še vedno črnogledi, ki pravijo, da je vojska neizogibna, ali mi smo še vedno mnenja, da se posreči previdnosti evropske diplomacije preprečiti prelivanje krvi. Anglija, Francoska, Italija in Nemčija se trudijo na vso moč, da bi omogočile tak sporazum, ki bi popolnoma obvaroval ugled naše monarhije, a bi tudi ne bil prav nič žaljiv za Srbijo in zdi se, da se imenovanim državam konečno pridruži tudi Rusija, posebno ako smemo verjeti pisavi nemških listov, ki pravijo, da je sporazum med Avstrijo in Srbijo takorekoč uže gotova stvar. Kakor pravijo omenjeni listi, je zadnji čas ponehala tudi napetost med Avstrijo in Rusijo in sicer vsled posredovanja našega miroljubnega cesarja, ki se je obrnil naravnost do ruskega carja. Med

našim cesarjem in ruskim carjem so se vsled tega menjale zadnje dni mnoge jako prijazne brzjavke. Vsled tega pa imajo angleški listi poročila, v katerih pravijo, da bode Srbija vsled nasveta velesil na prihodnje avstrijsko noto jasno odgovorila, da pripoznava aneksijo Bosne in Hercegovine, da bode pa za to s tem odškodovana, da pridobi za izvoz svojih pridelkov prosto pot do morja pri Solunu in Baru. Tak je položaj sodeč ga po najnovejših časnikarskih poročilih. Sicer pa podajemo našim čitateljem v naslednjem te-le nove vesti o dogodkih na Balkanu. — „Times“ piše, da se nahaja avstro-ogrsko nota uže v rokah grofa Forgacha, ki pa je Srbiji še ne izroči. — Naš cesar se je izrazil nasproti oger-skemu ministerskemu predsedniku Werkerlu, da ni še izgubljeno upanje, da bi se ne dosegel sporazum med Srbijo in Avstrijo. — Prestolonaslednik Franc Ferdinand se je izrazil tudi v tem smislu nasproti nekemu svojemu prijatelju. — Francoska, ruska in angleška vlada so baje dne 17. t. m. zvečer poslale srbski vladi noto, naj Srbija ne ugovarja nadalje avstro-ogrsko-turškemu sporazumu. Ako bi pa nadalje tirala svojo politiko da ostane osamljena v vojski z Avstrijo, ki jo kar zasede. — Diplomacije raznih držav si prizadevajo, da bi preprečili spopad med Avstro-Ogrsko in Srbijo, ali pa vsaj vojno po možnosti omejili. — Madžari kar gorijo za vojno. Te dni je govoril v ogrskem parlamentu poslanec Szemere, ki je rekel, da je sedaj ugoden položaj, da naša armada udari po sovražniku. Toliko let vzdržujemo drago armado, a ko je čas ugoden, ko se nam ponuja ugodna prilika, pa stojimo mrzli. — Mnogo srebških dijakov iz Draždan v Nemčiji se je podalo domov, da se podajo v vojsko kot prostovoljci. — Samostani v Srbiji so spremenjeni v orožarne. — Iz Zemuna se poroča, da bodo Srbi koj ko se pričnejo sovražnosti Belgrad izpraznili in zažgali. Prebivalstva se je polastila groza. Banke so zaprte. — Ministerski svet v Belgradu je imel 18. t. m. sejo, na kateri je srbski zunanji minister dr. Milanović poročal o korakih francoskega in angleškega poslanika ter izjavil, naj bi Srbija vprašala za svet Rusijo, kaj naj stori na prihodnji korak avstro-ogrškega poslanika. O tem se je vnela živahna debata. Nekateri ministri so se postavili po robu dr. Milanoviću. — Glasom vesti iz Belgrada, se kralj Peter z dtorom prezeli v Kragujevac. — Nemški

vojni minister je izjavil v državnem zboru, da je nemška vojska vedno pripravljena na pomoč Avstriji v vojski na Balkanu. Enako se je izrekel nemški cesar. — Srbske bande uže mečejo ročne bombe na avstro-srbski meji proti našim vojakom. Naša četa je začela streljati in poglala Srbe v beg. Pokanje pušk je trajalo do 3. ure zj. Naši so padli trije. Koliko je padlo Srbov, se ne ve. — Srbi so streljali 19. t. m. na naše orožnike na meji, a niso nikogar zadeli. Naši niso streljali. — V Rimu prevladuje mnenje, da se vendarle ohrani mir in da se skliče meseca aprila konferenca velevladi. — Turški listi prinašajo poročila o srbskih naročbah materijala za vojno. — V ruskem kronskem svetu, ki se je vrátil v petek je prevladalo mnenje, naj se ohrani mir in sklenilo poslati Srbiji resen opomin za mir. — V srbskem kronskem svetu, ki se je vrátil 21. t. m. je prišlo do konflikta med ministrom za zunanje stvari Milanovićem in med ministrom gradnje Pašičem. Milanović je Pašiču očital, da ni izvršil na svojem potovanju v Rusijo dane naloge. — Tudi Rumunska je nenadoma mobilizirala 4. vojni zbor, katerega pošlje na srbsko mejo. — Iz Sofije poročajo, da ni res, da pojde mnogo bolgarskih častnikov Srbiji na pomoč. — Nadalje se poroča iz Sofije, da nameravata dva višja rezervna častnika osnovati dva nova vojna zbora, ki se bodeta borila za Avstrijo proti Srbiji. — Anglija odgovori baje jutri Avstro-Ogrski, kaj ona misli o avstro-srbskem sporu.

Politični pregled.

Državni zbor.

V petek je poslanska zbornica pričela drugo čitanje rekrutne predloge. Tekom debate je finančni minister vitez Bilinski odločno zavrnil govorice, češ, da zapleni država za slučaj vojne vloge v hranilnicah in jih porabi za vojne stroške. Minister je izjavil, da kako nezaslišana je taka govorica, da se nahajamo sedaj v različnih deželah Avstrije v stanju zelo nevarnih runov. Utemeljene nade je, da ne pride do vojne, ali celo v najskrajnejem slučaju, ako pride do vojne, moram reči, da me je sram, da zamore naše prebivalstvo od vlade svoje dežele misliti tako izredno žalostilno in poniževalno. Celó v slučaju vojne se v

Došlo je spomladno - letno blago

v velikanski izberi.

Zbirke vzorcev so vedno na razpolago zastonj in poštnine prosto.

ZALOGA je nedosegljiva te stroke v GORICI.

CENE SO STALNE. Postrežba strogo poštna.

„Krojaška zadruga“ Gorica. Gosposka ulica števil. 6 in 7.

Trgovina se nahaja v novih prostorih.

Tomačevica. — Letošnja zima je skrajno neugodna; prej suha in silna burja, sedaj deževno, mrzlo. V tej občutni zimi romajo naši mali otroci — v 3 kilometre oddaljeno šolo. Prigodilo se je pa v teku enega meseca, da sta zbolela učitelj in učiteljica. Hajdi torej otroci domov. Napravili so 6 kilometrov hoje zastoj. In v tej zimi, ko še odrasli si skoraj niso upali ven. Eno desetletje je uže minulo, odkar prosimo enorazrednico. Stvar pa gre jako počasi, kajti v Komnu sta 2 zapaha... Slišali smo, da je ob zadnjih deželnozborskih volitvah naš poslanec rekel, da prej dobijo Volčjegrajci šolo kakor mi. Da, da, to so Štekljevci prav lepo pokazali 11. t. m. Ta dan je namreč volilo komensko starašinstvo 2 ude v krajni šolski svet; pri tem pa niso hoteli niti enega ude dovoliti Volčjegrajcem, čeravno sedi v starešinstvu 7 „debelih“ mož. Tudi pri nam je hotel ob istem času Štrekelj nekaj pravit, a mi nismo hoteli nič slišati in tudi zanaprej nočemo nič od njega vedeti. Kar se naše šole tiče se nadajamo, da bodo merodajni krogi pravičnejši kakor so nekateri komenski mogotci in da ne bodo dovolili, da bi se na račun naših in malodolskih otrok gradila v Komnu velikanska šola in bi se ponavljale ravnokar opisane krivice in trpljenje. To se ne sme zgoditi! Mi hočemo imeti enorazredno šolo! Za to imamo zadostno število otrok in prej se v Komnu ne sme zidati nova šola, dokler se naša zadeva ne ugodno reši!

Občinar.

Gospodarske vesti.

Ali bi bilo dobro gnojiti trtam samo s kalijevo soljo. Rastlina potrebuje za uspevanje vseh redilnih snovi. Med njimi so poglavitne dušik, fosforova kislina in kalij. S kalijevo soljo se da rastlini samo kalij, in če v zemlji nedostaja dušika in fosforove kisline (kar je navadno v vinogradu), potem se ne doseže z gnojenjem samo s kalijevo soljo nikakega uspeha. Naredi naj se smes iz $\frac{3}{4}$ superfosfata in $\frac{1}{4}$ kalijeve soli in $\frac{1}{8}$ amonijevega sulfata, pa se ima izborno umetno gnojilo za trte, ki vsebuje vse poglavitne redilne snovi in je vrhutega cenejše kakor takozvano vinogradsko umetno gnojilo, ki ima enako sestavo, pa se v nekterih prodajalnah vinogradnikom priporoča za nečuvno visoko ceno. „Km.“

Je li gnojna jama v hlevu nezdrava za goved? Gnojna se v jami pretvarja in razvijajo se plini, ki odhajajo v hlevski zrak, kar gotovo ni zdravo, kajti goved v hlevu tem bolje uspeva, čim čistejši zrak vdihava. Sicer je

pa bil v hlevu gotovo še slabši zrak, dokler ni bil hlev tlakan, kajti zrak je bil še bolj nasičen z raznimi škodljivimi plini. Če je hlev dobro prezračen, gnojna jama pa zaprta in morda še tako prirejena, da morejo v njej razvijajoči se plini naravnost na prosto, potem se o kaki posebni škodljivosti gnojne jame v hlevu ne more govoriti, da bi je drugače na vsak način edino pravilno, da se gnojna jama naredi zunsj hleva. „Km.“

Drobtinice.

Kaj stane en strel. S popolnitvijo topov in povišanjem kalibra dalečnejših brzostrelnih topov naraščajo tudi stroški strel. Kake velike svote se izdajajo ob strelnih vajah ali celo v vojni, je razvidno iz podstkov o ceni posamičnih strel. Tako stane glasom novih angleških preradnov vsak strel iz 15 cm topa 63 kron, iz topa 23 cm kalibra celo 336 K. Za strel iz 30 cm topa je potreba 720 kron. Nič ceneje ni strel granate, ki naj prebije težke oklope. Tudi za to je treba izdati nad 600 kron. Ako se k temu obrabljenju topa, potem se stroški še povišajo, kajti posamični strel te velikih brzostrelnih topov stanejo do četrt milijona kron. Sto strel iz velikega topa stane nad 70.000 K, ako se k temu računam še obrabljenju topa, potem še več.

Za kratek čas.

Izpred sodnije. Predsednik: „Dvajset let ste obsojeni v prisilno delavnico. Imate še kaj pripomniti.“ — Obsojenec: „Prosim, sporočite moji stari, naj ne čaka s kosilom na me.“

Neppravilno. Uradnik: „Otrok mora pač imeti rojtni kraj, kar niste napovedali.“ Oče: „Ne, nima ga. Rojen je bil v avtomobilu in sicer v naglici 80 km. na urc.“

Opisano. „Kam vas je ugriznil pes?“ „Oh, tri tedne nisem mogel sedeti.“

Dosti povedal. Gospa: „Gospod župnik, kaj naj storim, da bodem s svojim mčzem izhajala?“ Gospod župnik: „Brzdajte jezik in spolnujte zapovedi.“

Rojaki!
kupujte narodni kolek
„Šolskega Doma“.

Loterijske številke.

20. marca

Dunaj 8 16 62 86 45
Gradec 66 65 78 83 90

Rojaki! podpirajte
slov. šolstvo
= v Gorici! =

Izjava.

Podpisani Ivan Uršič, Idersko h. št. 31. preklicujem, kar sem morebitno izustil na javnem shodu v Kobaridu dne 22. februarja t. l. proti učitelju g. Rudolf Perko, stanujočem v Iderskem radi razžaljenja časti.

Idersko, dne 18. marca 1909.

Ivan Uršič.

Namizna jabolka

fine vrste po kron 14—16—18 za 100 kilov iz kolo-dvora Litija nudi **J. Razboršek** Šmartno pri Litiji. Korbica 5 kilov kron 2-20 M M M franko M M M

IVAN SCHINDLER,

Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

pošilja že veliko let dobro znane stroje vsake vrste za poljedelstvo.

Mline za sadje in grozdje, stikalnice za sadje in grozdje, škropilnice, poljska orodja, stikalnice za seno, mlatilnice, vitle, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamoreznice, stroj za rezanje repe, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake in gnojnice, vodovode, železne cevi, svinčne cevi. Od sedaj po zopet zdatno znižanih cenah!

Ravno tako vse priprave za kletarstvo: medene pipe, sesalke za vino, gumijeve in konopljene cevi, gumijeve ploče, stroj za točenje piva, škrinje za led, stroje za sladoleđ, priprave za izdelovanje sodovke in penečih vin, mline za dišavo, kavo itd. stroje za izdelovanje klobas, tehtnice za živino, tehtnice na drog, stebarske tehtnice, namizne tehtnice, decimalne tehtnice; železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestav, orodja in stroje vsake vrste za ključavničarje, kovače, kleparje, sedlarje pleskarje itd.

Vse s večletnim jamstvom!

Po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke! Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno, prekupei in agentje zaželjeni. =

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Piše naj se naravnost

Ivan Schindler,

Dunaj III., Erdbergstrasse št. 12.

Rojaki! Spominjajte se ob vsaki priliki „Šolskega doma.“

Odlikovana mizarska delavnica s strojevim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18. Zaloge pohištva iz lastne delavnice.

Izdeluje cerkvena dela, spovednice, klopi, okvirje, klečalnice itd. Vsakovrstna dela za stavbe.

Odlikovana pekarija in sladčičarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu (v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerjev na drobno ali v orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Glas o slovenski manufakturni trgovini

FRANC RAVNIKAR

v GORICI Raštelj št. 16 (v lastnej hiši)

se jako razširja kar pričča dejstvo, da promet vedno narašča. Kedor si še ni ogledal te prodajalne naj to stori, ter naj primerja cene in blago raznovrstnih možkih in ženskih oblek z drugimi in prepričan bode, da kupi tam najceneje. Blago vedno sveže! Za spomladno sezono je izbira velika!

Za mnogobrojen obisk se najuljudneje priporoča

Franc Ravnikar.

NOVA TRGOVINA

s špecijskim, kolonijalnim blagom, jestvinami in vsakovrstnimi časovnimi predmeti tvrdke

A. & F. ANDERWALD GORICA

v hiši sl. „Centralne posojilnice“, priporočata se p. n. slavnemu občinstvu in vsim čast. slojem za prav mnogobrojna cenjena naročila.

Vedno sveže blago, točna postrežba in za vsakogar najskrajnejše cene!

Naznanilo.

Slav. občinstvu vljudno naznanjam, da premestim svojo

MESARSKO OBRT

iz št. 3 v št. 7 v isti ulici Sv. Ivana

v popolnoma nove moderne prostore, kjer mi bo mogoče še lažje in boljše postreči vsakogar, nego v sedanjih.

Priporočam se za nadaljno blagohotno naklonjenost

udani

Adolf Urbančič,

mesar.

MANUFAKTURNA TRGOVINA

FRANC RAVNIKAR

GORICA Raštelj št. 16 (v lastnej hiši)

priporočata sl. občinstvu svojo veliko zalogo oblačilnih potrebščin za spomladansko sezijo.

Blagovolite si trgovino ogledati!

Najboljše vinske stiskalnice

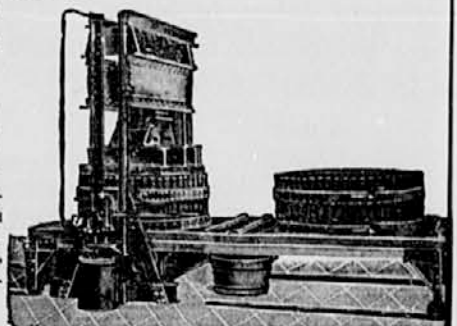
so naše stiskalnice „Ercole“, najnovejšega in izv. stnega sestava so „Ercole“, strojem za dvostr. in trajni pritisk; jamčimo, da se sok popolnoma iztisne, bolj pri vseh drugih stiskalnicah.

Hidravliške brizgalnice

„Syphonia“ so najboljše

Delujejo same.

Posode za grozdje, sadje, plugi za vino grade, sušilnice za sadje; ročne stiskalnice za seno; mlatilnice za seno, mlatilnice za pšenico; stitnice za žito, rezalni stroji za krmo in ročnjalni za žito, razne velikosti in še razni drugi gospodarski stroji. — Izdelujejo in prodajajo z jamstvom kot posebnost najnovejše, izborne, priznane in odlikovane

Ph. Mayfarth-ove in dr.

tvornice gospodarskih in vinarških strojev na Dunaju, II. Taborstrasse 71.

Nagrajeni v vseh državah z več ko. zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnam. Ilustrovani ceniki in mnogobrojni polvale v dokaz.

Preprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi, kjer še nismo zastopani

Prosiva sahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporočata stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove a erikanske blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva sahtevati listke!

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici, TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

V a ž n o za one ki nosijo klobuke in črevlje

Tvrdka J. MEDVED GORICA

otvori v hiši „Centralne posojilnice“ velikansko zalogo čevljev in klobukov.

Ker založi omenjeno trgovino s popolnoma novim blagom, razpeča sedanjo zalogo izdatno pod ceno, kakor: Čevlji za ženske se dobe od 4 kron naprej

„moške“ „ „ „ 7 „ „

2000 klobukov le dobre kakovosti po kron 1, 2, 3.

Kdor zamudi to priliko, sovražnik je svojemu žepu